

PERIÓDIC POLÍTIC VERMELL

VENTA: 50 exemplars, 1 peseta; Un número, 5 céntims.—Sort d'item los diumenges ab una regularitat.—SUSCRIPCIÓ: Espanya, 1 peseta trimestre; Extranger, 1

LA PESCA DELS CONSPIRADORS

—Bultos estranys a altas horas de la nit?
Serán armas. L'ordre perilla. Corremhi.

—Decididament avuy no s'escaparan los
conspiradores.

—Alto al rey! Qui's belluga es mort!
Vingan las armas!

—Aqui las tenen. Ab elles venim... de
tocar del ball del cassino.

LO QUE SON LAS LLEYS

Diu lo Còdich Penal vigent:

Art. 430. La autoridad que tuviere noticia de estarse cometiendo un delito, procederá a la detención del comisario y a la del retoño, si este hubiere aceptado el desafío, y no los pondrá en libertad hasta que dan palabra de honor de desistir de su propósito.

Art. 440. El que muriere en duelo a su adversario será castigado con la pena de prisión mayor.—Se le causarán las lesiones señaladas en el artículo 1º del art. 431, con la de prisión correctional en sus grados medio y máximo.—En cualquier otro caso se impondrá a los condenados la pena de arresto mayor, aunque no resulten lesionados.

Y devan casi tots los periódicos de Madrid de estos últims dies, poch mes o meno:

S'està concertant un duilo entre el cap major del general Salamanca i el director de *El Resumen*, señor Suárez de Figueras.

Esta mañana se ha verificat el nombrat duilo entre el hijo del general Salamanca i el director de *El Resumen*, salientant cada una herida grave en un accidente.

Los padres del Sr. Abascal i los del general Salamanca se reuniran de nuevo esta tarde en casa del general Suárez Pinto para tratar las condiciones del duilo pendiente entre los primers de dichos señores.

En el consejo de ministros celebrado ayer, el Sr. Saenz informó a la reina del estado de la cuestión Salamanca.

Ahont son las autoritats? Que significan las lleys quan se tenen d' aplicar contra determinades persones?

Las autoritats tenen feyna a perseguir periodistas... mentires aquests no's desafian més que la ploma.

Las lleys se compleixen... quan no s'hi oposa cap influència més poderosa que la que la tenen de fer cumplir.

Quina podria ser la autoritat que tingües de arreviser a deindre al general Salamanca, y a no posar-lo en llibertat fins que dongues paraula d'honor de desistir de son propòsit?

Atrevir-se contra un periodista podria ser tasca fàcil, més contra un general de certa influència ni contra son fill, es cosa que no cab ni tan sols en lo imaginable.

Ja havem dit moltes vegadas que en lo joch de la monarquia son espases trufos, y que ab-gastant truñt de general may se pert.

La preparació del desafío d'en Salamanca queya de ple dins del article 430 del Còdich Penal. Lo fet publich, tan publich, que fins lo president del consell de ministres ne donava compte al trono en actes oficials.

La ferida causada en desafío pel fill d'en Salamanca al director de *El Resumen* constitueix un delict previst y penat en l'article 440 del mateix citat Còdich Penal. Lo fet es aquí també tan publich, que ningú que a Espanya se occupa en algò de política l'ignora.

Què han fet les autoritats en un y en altre cas? Ocuparsen en consell de ministres... y res més, lo qual, sem més que massa, distava molt de ser suficient.

Quina autoritat inferior podia pendre cartas en aquest assumptiu, quan ocupava la preciosa atenció de S. M. y del Gobern?

Quan la feyna no devia ser més que d' algun fiscal y un jutge d'instrucció, se n'ocupava tot lo ministeri devant del tron.

Y no enfondim més en aquest terreno, que es sumament perillós, y ja sabem per dolorosa experiència que «dels peccats dels que governan los que escriuen no van gereruts».

Sols dir al poble, a aquest pobre pagano que tot ho té de cumplir, *perque es de llei*, segons li diuen, que s'fici be, quan dels governants ó de sos amics se tracta, en

LO QUE SON LAS LLEYS!

LOS PETITS PARES DE LA PA... NXA

COMÈDIA POLÍTICA - SOCIAL EN 5 QUADROS

PERSONATGES

Lo GRAN TALENT-PRÀCTIC, president del casinio.
Lo Noy Maco, secretari primer.
En CERILLA, secretari segon.
Un TABERNER (rich-asalt) tòcio.
Un CARBONER (que sempre fa net), soci.
Lo MAJORON (de una gran fàbrica), soci.
Un PETIT PROPIETARI (de una baracca), soci.
UN PRESIDENT DE ASSOCIATIÓ DEL CONGRÉS SOCIOLOGICH.
EN BROTONAS, literato y delegat.
EN TENEREAS, delegat semi-obrer-indefinit.
En PIQUA, id. obrer.
Lo VALER, id. id.
En MATSACA-TERRO, id. id.
Un woso del casinio.

Es MECIOS, delegat obrer.

Uno SEÑORITO, caballeríu-delegat.

En ZORRAS, delegat semi-obrer.

Socia, coses, delegats, públics y varios personatges de la indústria española.

Los tres primers quadros, passan en lo casinio, segons-ho indicat-primeríssima *Las Pretensions*, y los dos darrers en lo Teatre-Cine.

QUADRO PRIMER.

Una petita del casinio, y los personatges en actes de celebrar gran sessió.

Lo GRAN TALENT, *que no s'ha de acudir*. Segons li dirigir l'assentiment de casinio, i una mica distinguda personalitat de *Las Pretensions*, que representa una grania, al moment de regalar, i hi haurà de assoldar els impulsos eficients per la realització de aquells propòsits. I, en efecte, se posarà abduïda més a *Hablar pa'l cant*, i en el final d'el, s'apartarà de la indústria de nostra comarca. *Les més de tots passos de la parròquia a los bailes de la ferme*, i que sense d'aposta condició no hi ha modo de pogar acall, la següent crisi que *Lo humilitat jornerals extrafins grans repeticions i intentos fallits* fa al poble obrer, no esperarà temps llargs de l'excedida de la demanda, i *entreguts aplausos, crids de "viva nos"*, deixarà posar-hi de tems en temps que quan la ferme i econòmica de la parròquia està en crisi, i que després de la parròquia més del treballador, tots idees d'actuacions més tard, son carrell i capsona que la que no barbarat. *Tots morts a les portes d'esperguda*, com ja recordava la sala dels petrellos. Per als obrers no s'ha d'esperar a l'actitud i conducta en la matrícula. Hui ja s'ha d'apostar que es possible despatxar a Madrid, visitar al bisbe, al capità general, al assalutat perdiu, als diputats y senadors de la província, diputats provincial, majoritats i minoritats, i en fi, a totes les persones que són en tenor influència en lo govern, i que s'ha d'apostar.

Lo TABERNER. A cas d'orellas al fabricant de candela. Es que es són quatre president.

Lo CANTERILLER. *del matí de mida*. També agafa bona mida. Però no són mida.

Lo GRAN TALENT. Creu que cada vegada més, però que se fossin llevat proteccions que les nostres indústries pescaven, y el dia s'ha de referir. És la del nostre país, que esculpides lo bony dels obrers i treballadors, i l'aflicció de nostra econòmica... *de pels mondi i costums, i de les pretensions d'empresarios il·legítims*. Però, sempre, en basar les influències dels qui puguen importar-nos suficient, es prega impossibilitat, per conseguir així hem de cumplir nostra regeneració moral, hem de procurar l'alliana dels treballadors pera que secundem nostres esforços segons ho de Madrid, que no són més totalitatives, sinó tot lo país que ho reclama... que ho exigeix. *Grans y prolongats aplausos*.

Lo CONCURRENTS. *Beatos! Beatos! Muy bien!* *Aprobado*.

Lo Noy Maco. Deixem la parròquia.

Lo GRAN TALENT. Les proveus d'assentiment que se nombran m'abstenen la sermón extens, i callo d'indultar. La situació es critica. Medidem y resolvid promptament. *Los aplausos passen de mida*. En Cerilla, *entre la mida*. Lo TABERNER li allarga un abanico. Lo Noy Maco té la paraula.

Lo Noy Maco. *Si aixeca, se posa la mida al coll per suauizar, i arreglia un xic la corbata y després s'exterrafia-lo-cabellat*. Lo, segurament, proposa, recordant la gran iniciativa de nostre benveu y estimat presidente *apunti* que un poquer i somriu ab satisfacció que se promou, baix nostres auspícies, la celebració d'un Congrés Sociologich, que sigui la segona etapa de nostra regeneració, com s'ha la primera, lo immens y expressiu exèrcit del més gran abastat Congrés de València, a conseqüència de quin són les obres pogueren exposar davant del govern, sus necessitats y les de la indústria, fugint de les extremes y entrant en la via del orden, de la pau y de la llibertat, baix quinques sols bases pudent desarrullar els elements de riquesa que vessen en nostra fermeza. Catalunya, mitjall de les altres províncies, i envolt de les extranjeres més cèlebres. *Les Grandes Estadíes, aprestes y moltas crids de "Boca", "Brasa", "Molot", i altres entremes breus*. Y com deu ser molt be nostre. Gran Talent Pràctic en aquesta seua manifestació de nostra industria anomenada de les baracques, los anudatius no estan tan mal tractats sinó fan actius per agradar els interessos dels industrials i dels treballadors per medi de sales lleys. *Per que progrés i avancem*, sinó per justícia, devenim així, i així, la mida a l'obrer, desviacion de tota mena d'engraçadura, fa algun temps acaricia, perdent-se tranquil·litat y la de tots... *Grans aplausos*. Però se demana y aprobem ma proposició de segon Congrés Sociologich, abont los obrers sancionar y segundir nostre projecte de recals del govern. *Les lleys protectores*... ala per la indústria com per la obresa.

Lo TABERNER. Festa drets de expectació. Veuslo aquí lo remey.

Lo CANTERILLER. Los drets del parròix hanurian de treure.

Lo MAJORON. Que convé es carregar los drets d'importació dels gèneros estrangers que maten nostra fabricació...

UN ESTIU PROPIETARI del polvoríndiu. Que s'rebien las contribucions se necessita.

Lo CANTERILLER. Qic.

Lo GRAN TALENT. Senyors, vials no 's pot continuuar, Estem conformes en la celebració del Congrés.

Tots. Si. Si.

Lo GRAN TALENT. Bonica, si vos sembla bé, que 's nombrí una comissió al facultat per dur-la a la forma a la costa y portarla a la completa realisació.

Tots. Aprobat.

Lo GRAN TALENT. Vingan proposicions...

Un dels presentats. Proposito que ho sigui la mida, perquè no enfiten ni enfiten ab això...

Tots. Aprobat.

Lo GRAN TALENT. La mida vos dona les més expressives gràcies per la diferència. Se levanta la sessió. *Gran aplaudit, i lo teló s'abixa pausadament*.

QUADRO SEGON.

La GRAN TALENT. *Sense interrupcions*. La comissió, en quin més tensch i bonet de vestir, ha pensat, atavat de portar son pensament a cas, considerat altres intel·ligències en la materia, però veure si entre tots hem una cosa digna de les forces productores, no tan sols de nostra província, sinó de tota Espanya. Nouveles salvi, però que mentre tant no arribi la voluntat a la integració perfecta, hem de contentar-nos amb certes institucions y conservar una conducta més prudent, per recadar del govern les pressions del treball y de les indústries espanyoles, que són al crisi de treball, en aquest moment tan gravosa, perquè i com s'observa.

Lo BIGOTASSO. *Militar*. *Las pujades del mestral, y ponent, son molt carolines*. La mida, segons li dirigeix, i que s'aposta tan favorable y pràctica obre com a espais per l'incensable, per l'incendi, per l'incendi. Tot i templer les demarcacions, que són les seves més socialistes inclòsas en la mida. *Lo teló s'abixa pausadament*.

Lo BIGOTASSO. *Militar*. *Las pujades del mestral, y ponent, son molt carolines*. La mida, segons li dirigeix, i que s'aposta tan favorable y pràctica obre com a espais per l'incensable, per l'incendi, per l'incendi. Tot i templer les demarcacions, que són les seves més socialistes inclòsas en la mida. *Lo teló s'abixa pausadament*.

Lo BIGOTASSO. *Militar*. *Las pujades del mestral, y ponent, son molt carolines*. La mida, segons li dirigeix, i que s'aposta tan favorable y pràctica obre com a espais per l'incensable, per l'incendi, per l'incendi. Tot i templer les demarcacions, que són les seves més socialistes inclòsas en la mida. *Lo teló s'abixa pausadament*.

Lo BIGOTASSO. *Militar*. *Las pujades del mestral, y ponent, son molt carolines*. La mida, segons li dirigeix, i que s'aposta tan favorable y pràctica obre com a espais per l'incensable, per l'incendi, per l'incendi. Tot i templer les demarcacions, que són les seves més socialistes inclòsas en la mida. *Lo teló s'abixa pausadament*.

Lo BIGOTASSO. *Militar*. *Las pujades del mestral, y ponent, son molt carolines*. La mida, segons li dirigeix, i que s'aposta tan favorable y pràctica obre com a espais per l'incensable, per l'incendi, per l'incendi. Tot i templer les demarcacions, que són les seves més socialistes inclòsas en la mida. *Lo teló s'abixa pausadament*.

Lo BIGOTASSO. *Militar*. *Las pujades del mestral, y ponent, son molt carolines*. La mida, segons li dirigeix, i que s'aposta tan favorable y pràctica obre com a espais per l'incensable, per l'incendi, per l'incendi. Tot i templer les demarcacions, que són les seves més socialistes inclòsas en la mida. *Lo teló s'abixa pausadament*.

Lo BIGOTASSO. *Militar*. *Las pujades del mestral, y ponent, son molt carolines*. La mida, segons li dirigeix, i que s'aposta tan favorable y pràctica obre com a espais per l'incensable, per l'incendi, per l'incendi. Tot i templer les demarcacions, que són les seves més socialistes inclòsas en la mida. *Lo teló s'abixa pausadament*.

Lo BIGOTASSO. *Militar*. *Las pujades del mestral, y ponent, son molt carolines*. La mida, segons li dirigeix, i que s'aposta tan favorable y pràctica obre com a espais per l'incensable, per l'incendi, per l'incendi. Tot i templer les demarcacions, que són les seves més socialistes inclòsas en la mida. *Lo teló s'abixa pausadament*.

Lo BIGOTASSO. *Militar*. *Las pujades del mestral, y ponent, son molt carolines*. La mida, segons li dirigeix, i que s'aposta tan favorable y pràctica obre com a espais per l'incensable, per l'incendi, per l'incendi. Tot i templer les demarcacions, que són les seves més socialistes inclòsas en la mida. *Lo teló s'abixa pausadament*.

Lo BIGOTASSO. *Militar*. *Las pujades del mestral, y ponent, son molt carolines*. La mida, segons li dirigeix, i que s'aposta tan favorable y pràctica obre com a espais per l'incensable, per l'incendi, per l'incendi. Tot i templer les demarcacions, que són les seves més socialistes inclòsas en la mida. *Lo teló s'abixa pausadament*.

Lo BIGOTASSO. *Militar*. *Las pujades del mestral, y ponent, son molt carolines*. La mida, segons li dirigeix, i que s'aposta tan favorable y pràctica obre com a espais per l'incensable, per l'incendi, per l'incendi. Tot i templer les demarcacions, que són les seves més socialistes inclòsas en la mida. *Lo teló s'abixa pausadament*.

Lo BIGOTASSO. *Militar*. *Las pujades del mestral, y ponent, son molt carolines*. La mida, segons li dirigeix, i que s'aposta tan favorable y pràctica obre com a espais per l'incensable, per l'incendi, per l'incendi. Tot i templer les demarcacions, que són les seves més socialistes inclòsas en la mida. *Lo teló s'abixa pausadament*.

Lo BIGOTASSO. *Militar*. *Las pujades del mestral, y ponent, son molt carolines*. La mida, segons li dirigeix, i que s'aposta tan favorable y pràctica obre com a espais per l'incensable, per l'incendi, per l'incendi. Tot i templer les demarcacions, que són les seves més socialistes inclòsas en la mida. *Lo teló s'abixa pausadament*.

Lo BIGOTASSO. *Militar*. *Las pujades del mestral, y ponent, son molt carolines*. La mida, segons li dirigeix, i que s'aposta tan favorable y pràctica obre com a espais per l'incensable, per l'incendi, per l'incendi. Tot i templer les demarcacions, que són les seves més socialistes inclòsas en la mida. *Lo teló s'abixa pausadament*.

Lo BIGOTASSO. *Militar*. *Las pujades del mestral, y ponent, son molt carolines*. La mida, segons li dirigeix, i que s'aposta tan favorable y pràctica obre com a espais per l'incensable, per l'incendi, per l'incendi. Tot i templer les demarcacions, que són les seves més socialistes inclòsas en la mida. *Lo teló s'abixa pausadament*.

Lo BIGOTASSO. *Militar*. *Las pujades del mestral, y ponent, son molt carolines*. La mida, segons li dirigeix, i que s'aposta tan favorable y pràctica obre com a espais per l'incensable, per l'incendi, per l'incendi. Tot i templer les demarcacions, que són les seves més socialistes inclòsas en la mida. *Lo teló s'abixa pausadament*.

Lo BIGOTASSO. *Militar*. *Las pujades del mestral, y ponent, son molt carolines*. La mida, segons li dirigeix, i que s'aposta tan favorable y pràctica obre com a espais per l'incensable, per l'incendi, per l'incendi. Tot i templer les demarcacions, que són les seves més socialistes inclòsas en la mida. *Lo teló s'abixa pausadament*.

Lo BIGOTASSO. *Militar*. *Las pujades del mestral, y ponent, son molt carolines*. La mida, segons li dirigeix, i que s'aposta tan favorable y pràctica obre com a espais per l'incensable, per l'incendi, per l'incendi. Tot i templer les demarcacions, que són les seves més socialistes inclòsas en la mida. *Lo teló s'abixa pausadament*.

Lo BIGOTASSO. *Militar*. *Las pujades del mestral, y ponent, son molt carolines*. La mida, segons li dirigeix, i que s'aposta tan favorable y pràctica obre com a espais per l'incensable, per l'incendi, per l'incendi. Tot i templer les demarcacions, que són les seves més socialistes inclòsas en la mida. *Lo teló s'abixa pausadament*.

Lo BIGOTASSO. *Militar*. *Las pujades del mestral, y ponent, son molt carolines*. La mida, segons li dirigeix, i que s'aposta tan favorable y pràctica obre com a espais per l'incensable, per l'incendi, per l'incendi. Tot i templer les demarcacions, que són les seves més socialistes inclòsas en la mida. *Lo teló s'abixa pausadament*.

Lo BIGOTASSO. *Militar*. *Las pujades del mestral, y ponent, son molt carolines*. La mida, segons li dirigeix, i que s'aposta tan favorable y pràctica obre com a espais per l'incensable, per l'incendi, per l'incendi. Tot i templer les demarcacions, que són les seves més socialistes inclòsas en la mida. *Lo teló s'abixa pausadament*.

Lo BIGOTASSO. *Militar*. *Las pujades del mestral, y ponent, son molt carolines*. La mida, segons li dirigeix, i que s'aposta tan favorable y pràctica obre com a espais per l'incensable, per l'incendi, per l'incendi. Tot i templer les demarcacions, que són les seves més socialistes inclòsas en la mida. *Lo teló s'abixa pausadament*.

Lo BIGOTASSO. *Militar*. *Las pujades del mestral, y ponent, son molt carolines*. La mida, segons li dirigeix, i que s'aposta tan favorable y pràctica obre com a espais per l'incensable, per l'incendi, per l'incendi. Tot i templer les demarcacions, que són les seves més socialistes inclòsas en la mida. *Lo teló s'abixa pausadament*.

Lo BIGOTASSO. *Militar*. *Las pujades del mestral, y ponent, son molt carolines*. La mida, segons li dirigeix, i que s'aposta tan favorable y pràctica obre com a espais per l'incensable, per l'incendi, per l'incendi. Tot i templer les demarcacions, que són les seves més socialistes inclòsas en la mida. *Lo teló s'abixa pausadament*.

Lo BIGOTASSO. *Militar*. *Las pujades del mestral, y ponent, son molt carolines*. La mida, segons li dirigeix, i que s'aposta tan favorable y pràctica obre com a espais per l'incensable, per l'incendi, per l'incendi. Tot i templer les demarcacions, que són les seves més socialistes inclòsas en la mida. *Lo teló s'abixa pausadament*.

Lo BIGOTASSO. *Militar*. *Las pujades del mestral, y ponent, son molt carolines*. La mida, segons li dirigeix, i que s'aposta tan favorable y pràctica obre com a espais per l'incensable, per l'incendi, per l'incendi. Tot i templer les demarcacions, que són les seves més socialistes inclòsas en la mida. *Lo teló s'abixa pausadament*.

Lo BIGOTASSO. *Militar*. *Las pujades del mestral, y ponent, son molt carolines*. La mida, segons li dirigeix, i que s'aposta tan favorable y pràctica obre com a espais per l'incensable, per l'incendi, per l'incendi. Tot i templer les demarcacions, que són les seves més socialistes inclòsas en la mida. *Lo teló s'abixa pausadament*.

Lo BIGOTASSO. *Militar*. *Las pujades del mestral, y ponent, son molt carolines*. La mida, segons li dirigeix, i que s'aposta tan favorable y pràctica obre com a espais per l'incensable, per l'incendi, per l'incendi. Tot i templer les demarcacions, que són les seves més socialistes inclòsas en la mida. *Lo teló s'abixa pausadament*.

Lo BIGOTASSO. *Militar*. *Las pujades del mestral, y ponent, son molt carolines*. La mida, segons li dirigeix, i que s'aposta tan favorable y pràctica obre com a espais per l'incensable, per l'incendi, per l'incendi. Tot i templer les demarcacions, que són les seves més socialistes inclòsas en la mida. *Lo teló s'abixa pausadament*.

Lo BIGOTASSO. *Militar*. *Las pujades del mestral, y ponent, son molt carolines*. La mida, segons li dirigeix, i que s'aposta tan favorable y pràctica obre com a espais per l'incensable, per l'incendi, per l'incendi. Tot i templer les demarcacions, que són les seves més socialistes inclòsas en la mida. *Lo teló s'abixa pausadament*.

Lo BIGOTASSO. *Militar*. *Las pujades del mestral, y ponent, son molt carolines*. La mida, segons li dirigeix, i que s'aposta tan favorable y pràctica obre com a espais per l'incensable, per l'incendi, per l'incendi. Tot i templer les demarcacions, que són les seves més socialistes inclòsas en la mida. *Lo teló s'abixa pausadament*.

Lo BIGOTASSO. *Militar*. *Las pujades del mestral, y ponent, son molt carolines*. La mida, segons li dirigeix, i que s'aposta tan favorable y pràctica obre com a espais per l'incensable, per l'incendi, per l'incendi. Tot i templer les demarcacions, que són les seves més socialistes inclòsas en la mida. *Lo teló s'abixa pausadament*.

Lo BIGOTASSO. *Militar*. *Las pujades del mestral, y ponent, son molt carolines*. La mida, segons li dirigeix, i que s'aposta tan favorable y pràctica obre com a espais per l'incensable, per l'incendi, per l'incendi. Tot i templer les demarcacions, que són les seves més socialistes inclòsas en la mida. *Lo teló s'abixa pausadament*.

Lo BIGOTASSO. *Militar*. *Las pujades del mestral, y ponent, son molt carolines*. La mida, segons li dirigeix, i que s'aposta tan favorable y pràctica obre com a espais per l'incensable, per l'incendi, per l'incendi. Tot i templer les demarcacions, que són les seves més socialistes inclòsas en la mida. *Lo teló s'abixa pausadament*.

Lo BIGOTASSO. *Militar*. *Las pujades del mestral, y ponent, son molt carolines*. La mida, segons li dirigeix, i que s'aposta tan favorable y pràctica obre com a espais per l'incensable, per l'incendi, per l'incendi. Tot i templer les demarcacions, que són les seves més socialistes inclòsas en la mida. *Lo teló s'abixa pausadament*.

Lo BIGOTASSO. *Militar*. *Las pujades del mestral, y ponent, son molt carolines*. La mida, segons li dirigeix, i que s'aposta tan favorable y pràctica obre com a espais per l'incensable, per l'incendi, per l'incendi. Tot i templer les demarcacions, que són les seves més socialistes inclòsas en la mida. *Lo teló s'abixa pausadament*.

Lo BIGOTASSO. *Militar*. *Las pujades del mestral, y ponent, son molt carolines*. La mida, segons li dirigeix, i que s'aposta tan favorable y pràctica obre com a espais per l'incensable, per l'incendi, per l'incendi. Tot i templer les demarcacions, que són les seves més socialistes inclòsas en la mida. *Lo teló s'abixa pausadament*.

Lo BIGOTASSO. *Militar*. *Las pujades del mestral, y ponent, son molt carolines*. La mida, segons li dirigeix, i que s'aposta tan favorable y pràctica obre com a espais per l'incensable, per l'incendi, per l'incendi. Tot i templer les demarcacions, que són les seves més socialistes inclòsas en la mida. *Lo teló s'abixa pausadament*.

Lo BIGOTASSO. *Militar*. *Las pujades del mestral, y ponent, son molt carolines*. La mida, segons li dirigeix, i que s'aposta tan favorable y pràctica obre com a espais per l'incensable, per l'incendi, per l'incendi. Tot i templer les demarcacions, que són les seves més socialistes inclòsas en la mida. *Lo teló s'abixa pausadament*.

Lo BIGOTASSO. *Militar*. *Las pujades del mestral, y ponent, son molt carolines*. La mida, segons li dirigeix, i que s'aposta tan favorable y pràctica obre com a espais per l'incensable, per l'incendi, per l'incendi. Tot i templer les demarcacions, que són les seves més socialistes inclòsas en la mida. *Lo teló s'abixa pausadament*.

Lo BIGOTASSO. *Militar*. *Las pujades del mestral, y ponent, son molt carolines*. La mida, segons li dirigeix, i que s'aposta tan favorable y pràctica obre com a espais per l'incensable, per l'incendi, per l'incendi. Tot i templer les demarcacions, que són les seves més socialistes inclòsas en la mida. *Lo teló s'abixa pausadament*.

Lo BIGOTASSO. *Militar*. *Las pujades del mestral, y ponent, son molt carolines*. La mida, segons li dirigeix, i que s'aposta tan favorable y pràctica obre com a espais per l'incensable, per l'incendi, per l'incendi. Tot i templer les demarcacions, que són les seves més socialistes inclòsas en la mida. *Lo teló s'abixa pausadament*.

Lo BIGOTASSO. *Militar*. *Las pujades del mestral, y ponent, son molt carolines*. La mida, segons li dirigeix, i que s'aposta tan favorable y pràctica obre com a espais per l'incensable, per l'incendi, per l'incendi. Tot i templer les demarcacions, que són les seves més socialistes inclòsas en la mida. *Lo teló s'abixa pausadament*.

Lo BIGOTASSO. *Militar*. *Las pujades del mestral, y ponent, son molt carolines*

CARTAS DE FORA

Sr. Director de La Tramontana.

Reus 16 Agost de 1887.

Apreciable amic! Sabrà com en aquesta bona ciutat de Reus se progressa també a manera *regineta*.

Fa cosa de tres setmanas va sortir a l'íum un setmanari satírich titulat *La Chicharra*, redactat per una caterva, segons porta el títol, de factors de buen humor, lo que vol dir en llenguatge ordinari per a una colla de criatures de poça solta.

Entre la brivalla que composa la redacció, hi entra, com vosté s'deurà figurar, un de la rasa negra, un corb ab la cara y el cintell il·luminat lo meu taló, y que no mes espera ab ansia un parell de mesos més pera enducer les fal·lades negras; i vegi si es veritat que son una verdadera plaga! no hi ha puestu abont no's quién!

Y més que l'tal fulano, de nom Carreras, se permet escriure suelots absurdos contra la societat de lliure-pensadors de Reus, articles de poça solta y de menys vergonya.

Endavant! Senyor Carreras, es lo permis y ordre de mossens "" que s'hi posat a redactor de *La Cigala*, si objecte de desacreditar a una gent d'idees més avançadas y de més honra que valtres! Vagi continuant, pero jo jo! que no l'es-carmenció... y si no li arriba cap desgracia, senyor Carreras, vos é fareu carrera.

Abans d'acabar aquesta carta, podria també nomenar un altre de l'olla, un mitjà tocet del bolet, que té un perdigió a l'als, que estic que va agafar aquesta enfermetat en un viatge a Buenos-Aires que va fer al objecte de veure si podria descobrir les minas d'or del Perú... mes prou per avuy; si convé, un altre dia ne tornarem a parlar.

Com poden los redactors de *La Chicharra*, y en particular lo futur reverent, jo no tiro la pedra y m'amago com els fan; al contrari, jo parlo com a bon català, lliure-pensador y republicà, es à dir, francament, y firmo de la manera.

Disposi sempre, Sr. Director, de son amic
BONAVENTURA MARTÍ Y PRIETO

Etc.

Sant Andreu de Palomar, Agost 16. 1887.

Estimats company de glòries y fatigós: Ab les mans totas plenes de durícias, avuy agafó la ploma disposat a ferri cinch céntims de prosa, tot y entant seguir que no serà tant correcte com vosté desitjava; mes no obstant dech advertirli lo següent: A casa som set de famili, la dona, jo y cinch criatures: totas cinch mes ratas que la nevoda de mossen Garrell; sent sisix que en quant una's posa a plorar les altres no volen ser menos, ploran tambe, y en menys que canva un frare s'arma una seragata de mil diables (Jesus, Maria, Joseph).

Ara que ja està un poch al tantum de la cosa vaig a entrar en materia.

Sant Andreu es una població que, com aquell qui diu, esta tocant a la segona capital d'Espanya; donchs creura que es una de les poblacions en qui hi abunda més la ignorància de tot Catalunya? Tal vegada vostè ho trobarà estrany y fins dubtarà; mes no ho dubti poch ni molt. Segueix lo que jo deixo per seguir: estudihi l'caràcter de la majoria dels andreuenchens com jo hi tingut occasió de ferho, y no podrà menys de dir que unch rabo.

De cassinos, que jo sapiga, ne tenim nou, tots de diferents colors. D'iglesies tan sols ne tenim dues, y aquesta encara hi son de massa, segons mon pobre concepció.

L'unic cassino digne d'elogi es l'Atenèu Obren. Dit cassino traballa ab grans atany pera anar dret al camí de la llibertat y del progrés. Es a dir, avuy sembra pera demà poder recullir abundosos fruits.

Entre tants cassinos, dos ne tenim de carcundas, y jo dedueixo que ells son en gran part los que fomentan més la ignorància, perque ben sabut es que entre gent d'iglesia parlars del progrés es lo mateix que parlars del diimon. Lo més socant de la cosa es que llosos y miquels no's poden veure ni dragar, y si llopos ab llops se mossegen... calculi com deuen estar las seves animetes!

Fa poch temps, quan feyan lo rosari de la

aurora, no hi havia festa que no s'empavessin els ab ellis ab garrots y armas.

En materia de professors, tot sovint hi som. Se coneix que si rector s'ixó li porta alguna gangues, y ja sabem lo que son los ensotanats en punt a aportar gangas.

Y ara faig punt final, suplicantli que m'disensi si no m'ocupó més extensament dels de tots. Jo li diré tan sols me faig ab gent de be, y no m'ocupó d'aquells que no son del meu apreci; veiaquí!

Disposi de son afectissim servidor.

C. GRACIA

Resultats de la qüestió Salamanca.

Perit un periodista, vencedor en fil de son pare, que s'ha batit alia abont no's demanava, pera fer l'home, uns padrins que no poden entendres en conferències de set horas; una crida de generals; una acta militar escrita ab lo xarrasco, y llistos.

Que volen saber! qui tenia rabo! Donchs no ho pretinguin, que alix de cuixarles de la rabo no fa guerra, y aquest assumpte sembla blava de setmana santa pels armats que hi han prou part.

Y que com los de setmana santa no han procurat més que fer lo maco, donantme il·lustre al honor igual que qui's limpia les bous.

Etc.

A Gracia diumenge van inaugurar una plassa de toros.

V'com bon preludi de tan civilisadot espectacle va ensorrarse un tendido y prengueren mal molts persones en la primera funció.

Y no fou alix tot lo desgraciat.

Va escaparre també un novillo del corrals, y los sustos que proporcionà, amena d'alguna que altra cayuda, no son pera descriu-fen-hi broma.

Vamos, que a Gracia han tingut molt poça idem en aquest punt de sa festa major d'en-guany.

No sembla sino que s'haquessin proposat protegir a merjies y aportecaris.

Etc.

Se diu que en Sagasta ha dit que nostre benemerit Rius y Taulet es insustituible en saber treginar la vara alcaldesa de la ciutat dels Comtes.

Molt ben dit, pensat y fet.

En primer lloc, ab sas patillás pot fer més forsa de barra que un altre pera aguantarla.

Y en materia d'asseccaros lo nom als barcelonins com a fill de la ciutat dels Comtes, ell mes que ningú 'ns farà deure pel nom de la ciutat.

Y no's quién en si son comtes o compies, que ja sabem avuy que la de la sanch blava també estan carregats d'inglesos.

Etc.

Entre les revelacions que resultan d'en Salamanca segons la celebre carta del Sr. Abascal, hi figura la de que alguns empleus de Cuba envian quartos a certes personalitats de Madrid pera obtenir carta blanca en matèries bon nich irregulars.

Tot això son coses que a molts soien indignar.

Mes ningú es capaç d'agafar un fusell per ferles desaparecer.

Etc.

Ay alio del ordre públic!

No està encara puç de revernat que diguem! Sort havém tingut que en Salamanca no ha distret un bon xic aquestos últims dies, que són.

Foch a Barcelons, tempestat a Saragossa, conspiradors a Girona, sublevats a Extremadura, armats a la frontera, trons a Andalusia, y en fi, aixecaments sospitosos: las matinades en tots los punts d'Espanya abont habitant homes que gastin bona salut.

Ademés nos acostem al Setembre y l'govern tremols.

Té tan amarts recorts aquest mes per la monarquia espanyola!

Per més que molts dels governants que avuy la sostenen trobaren en ell, fa dinou anys, sa més gran y llegíima glòria.

Etc.

Tots los projectes del nostre incomparable Rius y Taulet proveu lo que ell val.

Lo desarollo del plan de fer spendre l'idioma francès a cent municipals pera que l'parlin en la gran Exposició universal pròxima, es cosa d'inmortalizar a qualsevol.

Dels cent escultis *gutierrez* se'n farán quatre seccions de vinticinc, h. y cada secció tindrà un professor que cobrà... j'egarrifins! dotze dutes cada mes. De modo que l'professor cobrà a menos de deu rals mensuals per cada deixebles.

Si l'nostre alcalde escanyés tant allò dels rugos de fusta com lo *franchise* municipal, no s'hauria mogut per Barcelona lo vibori que s'està movent per tal motiu.

Pero nostre alcalde es sisas.

Regateja un parell de pessetas als professors de francès.

Y no estalvia quan se tracta de milions.

Etc.

Encara no se sab si en definitiva en Salamanca anirà ó anirà a Cuba.

Y no sé qui encara insisteix en que si ell hi va en Balaguer farà dimissió.

Al primer moment de la qüestió ja vaig dir quin torà l'resultat: que tot s'apodassaria a gust de tots... en quant a conservar los empleos de cadancó.

Ara també segueixen opinant lo mateix, ab la seguretat de que 's fets vindran prompte a donarem la rabo.

Y qui digui l'contrari es que té molt equívocat concepció del *patriotisme* de nosaltres homes publichs.

Etc.

A Sant Sebastià ha vessat l'entusiasm monàrquic per tots costats ab motiu de la visita regia de la S. M. nostra simpatia regenta.

D'aquells demostracions oficials los conservadors ne diuen amor a la monarquia, los sanguistins simpatia pel sistema de governar dels fisionistes, los d'en Lope Dominguez creuen que allò es prenda de democracia monàrquica, y 'ls d'en Romero ja cantan *jole tu mare!* pensan en ser aviat al poder.

Lo que a mi'm sembla de tot alix es que aquell entusiasm costa molt car.

Y que no 'l pagui qui 'l disfruta.

Etc.

L'alcalde de Arapita, en un arranque d'entusiasm monàrquic femení, contan que ha dit que aquell poble rebria ab tota festa a la reina regent com si 's tractés de D. Carlos.

Un patmés pel camí del desvergonyiment carcauds, y li diuen a la seyora:

Ja veurà, seyora fiscal, dispensi, que ja es tem tips de denúncies.

Etc.

Diu un diari local que en Sagasta sostindrà a n' en Rius y Taulet, contra tot y contra tots, com a alcalde irremplacable de Barcelona.

Ara mes que may comprehend lo negocí dels toros de fusta y tanis d'altres.

Certs serveys necessitan tan crescut agrabiment.

Etc.

Del acta aixecada pels padrins d'en Salamanca y 'ls del Abascal, resulta que l'ofensor son variós: tots los redactors de *El Resum*.

Està vist que la ploma y la espasa may poden estar d'acord.

Etc.

Llegeixa en un telegrama del *Brusil*:

• A la recepció oficial de San Sebastián assistiren vicens grans de Espanya, dins y seientades de honor. •

Ja ho entenç.

Los espanyols que passaven de vint eran tots nans.

Y si hi haugés heugt disser donas, per exemple, una d'elles no vindrà honor.

Y que riciduls es la noblesa enmatllavat!

Etc.

L'acta dels generals diu que en Salamanca no necessita probar son valor.

Efectivament.

Pera donar lloc a la publicació de la carta

de Kasabal y despòs anar à porar ahont som, valor se necessita.

Aquell dels *Hèroes y las grandesas d'en Pitars*.

129

Ha quedat ja agotada la tercera edició del folleto *De Sallent a Igualada y vice-versa*, y com s'ha que alguns corresponsalis nos han fet pedidos que fins avui no havem pogut servir, suposant que tots los que n'vulgan se serveixen demanarne, puig pensem, per poch que's puga, imprimir la quarta edició.

130

Bona l'hem fet a Geroni!

Diumente que anavam à vindre espectacle nacional d'*la llus de la lluna* del llum elèctric, ha sigut privada la funció per la autoritat.

Jo voldria que desaparegés tot espectacle de toros.

Pero no privat per la autoritat, sino abandona per la il·lustració del públic.

Los toros de nit son un refinament de la barbarie.

Fora de nit y de dia, pero no privat pel Govern, perque ja se sab que allò que's priva es lo més desitjat.

131

Havém rebut la comedietà *Los petits pares de la pa...nxa*, que inserim perqüè fa referència a un assumpte per demés interessant. Se tracta del Congrés Sociològic iniciat pel Centre Industrial d'aquesta ciutat per celebrar-se durant la pròxima Exposició.

Nosaltres pensavam ocuparnos seriament de aquest Congrés; però 'ns ha satisfet la comedietà tant, que renunciem a fer-ho. Los que coneixen a certis tipus, los veurán posats de rellèu ab tota propietat. Es à dir, ab tota propietat molt menys; hi faltan algunes toches més mortificants; però sempre es millor jutjar les coses que les persones.

LA CANSÓ DEL TEMPORER

Esmola que esmola,
les dagues daguer...

(La Ferrer de Tarr.)

Quina vida, quina vida
la del pobre temporer!
per guanyar les tres presetes
quantes coses no ha de fer!
Es l'horro de la feina
y 'l que cobra més poches reals
mentres 'l altres se galcean
ell carrega tots els males.

Esmola que esmola
la ploma al paper,
les actes y oficis
per tan pocha dinera!

Quan en algunes oficines
s'han de fer treballa en gran,
totomiu sia una poça lassa.
—Los temporers ho faran!—
Així, agafa límit i ploma,
apa, estira aquí la pell,
y per dutes rals derris
exbossinat lo cervell!

Esmola que esmola
la ploma al paper,
les actes y oficis
per tan pocha dinera!

Dret hi tenen ius de casa
y hins dret tots los extranya,
es lo buero de la simia
y la víctima d'enganya.
Lo barret en mà à mitj hora
pel primer xerrat ó tranquil,
y porta 'l bastó del quefa
com si fos un xigant.

Esmola que esmola
la ploma al paper,
les actes y oficis
per tan pocha dinera!

Hi ha treballs extraordinaris,
doncs que 'l fassí 'l temporer;
qui ha eleccions a Barcelona:
ell carrega 'l mort sambí;
Y si 'l pensa que fa meritis
y que 'l sou li apujarán,
que 'l sou li tregull, que
perce encara 'l trumperia.

Esmola que esmola
la ploma al paper,
les actes y oficis
per tan pocha dinera!

Es mestre pitjor que un traist
y tractat igual que un gos,
y potser qui 'l mire y tracta
es un tipo festigol!
Que aquí sovint un se troba
sen manat d'algún gachí!

que ans de se'nciplest de la Casa
ne tressa un carret.

Esmola que esmola
la ploma al paper,
les actes y oficis
per tan pocha dinera!

Quina vida, quina vida
la del pobre temporer!
per guanyar les tres presetes
quantes coses no ha de fer!
Es l'horro de la feina
y 'l que cobra més poches reals.

poche que a 6 de mes hi porten
un consell per los seus malis!

Esmola que esmola
la ploma al paper,
les actes y oficis
per tan pocha dinera!

Un que va comeix.

XIX, Agost de 1885.

Per la festa major de Vilanova y Geltrú, celebra la pocha-dia, un feligrés que no té res de llançar se proposa fer un enclat, y demana lo corresponden permís al alcalde per aixecar-lo en la plassa de les Neus, davant de la porta principal de Sant Antoni Abat.

L'alcalde dona 'l permís, mes al veure l'esnyor rector que li aixecava aquella barracassa devant de la seva fàbrica, hillets del Andreu! se posa mes cremat que si li haguessin posat agua de malvas à la sanch de Deu de les canadelles, jurant y perjurant que allí no 's ballaria per més que fessin.

Pero com lo citat cafer era un feligrés esquitxat, s'esculta al reverent com qui sent cantar una granota, y ab l'envelat feu la competència a la iglesia, fent més diners ab menos encerades.

Aplaudisco al cafer y aconsello al rector que prengui banys ben frets.

132

A Villadecillas (Salamanca) ha sigut robada la iglesia.

Y de petr' ha posat pres al sagristà per sospitar que ell era l'alladre.

Jutges d'aquests fan-fata per aburrir als carcasses.

Prou, los costaria molt més d'arreplegar quatos pera tirar-se à la muntanya.

133

Un reverent de Plasencia ha pres tan de carinyo a una nena de nou anys, que 'l pare no 'l reverent, sino 'l de la noya, li ha refredat los ardors entregantlo als tribunals.

Conseqüències del celíbat ensajades en meynores.

134

Lo governador de la província d'Orén ha donat compeix al govern d'un notabilitatissim acte de caritat evangèlica portant à ferme pel rector de la parroquia de Oregós, poblet d'aquella província.

Es lo cas que un tal Urbano González se guanyava penosament la vida anant à fer lleinya, y 'l reverent, que axiò no li agradava, va armar una partida d' onze felicitons à sas dres, y mentres 'l infeliz feia llenya la seràpartida feu llenya d' ell, enviantlo a sopar ab Deu en tren directe, à conseqüència d' una dotzena de balas que piadosament li enfonzeren als cosos.

Aquestes aficions de nostre clero à fer lo cebilla, no hi ha Deu que puga suprimirlas.

Ho mamen de las majordomas y als seminaries los ho acaben d'introduir.

Los tribunals entenen en l'assumpto mentre lo ditunt feligrés deu estarho contant al Espirit Sant.

DEU

No creid que cap religiós
de los que en la misa hiha,
més devots y trets tindrà
que la que professa jo.

Es la que canta més templaç
y entre lo més més que hi ha,
ni un solament ni hi ha sagrat
que haja donat més exemples.

Son Deu es Tot pudent,
los obres són més que santas,
y en més de religiós tantas
temen al cap d'hi confus.

Es com lo menys antigues

y de tradició respectades;

semper ha estat y es venerada

pels pobles, per molts que s'digui.

Lo seu escut es lo mall,

los iglesias son belles,

los seus mestres, los obres,

y son Deu es Lo TRABAL.

J.

XARADA

Mon amich has ha tercera
abill a Total va marcar,
lo també anord à passar
un quan temps a Tres primera.

J. STARE CHATAN

LOGOGRIFO NUMERIC

- 1 = Comunitat.
- 2 = Nota musical.
- 3 = Un mineral.
- 4 = En les cases.
- 5 = Objectes de corona.
- 6 = Part d'Asia.
- 7 = Nom d'home.
- 8 = Flors.
- 9 = Unit pera curiar.
- 10 = En los suellos.
- 11 = Una roba.
- 12 = Una roba.
- 13 = V. 23.
- 14 = TORRASINELLES Y S.

SINO IMIA

Te felicito, Total,
el que tota estat
en una que no va fer
y moltia moneda al banell.

J. CAR

GEROGLIFICH

Los

Abat i Quic

AL SA PIT

Jo

A. S. B.

SOLUCIONS

A LAS CANTADES DEL NÚMERO PASSAT

XARADA: — Ra-mi-ro.

ROMEO: — P. Rem. Pepet. Mat. T.

GONZALICIO: — Qui té quartos gosta orgull.

BARRACONA: — Tipografia LA ACADEMIA. Ronda de la Universitat, 8.

CORRESPONDENCIA ADMINISTRATIVA

S. P. V.: Palamós.—Rebuta la llibreta.

J. B. (Valls).—Rebuta les actes.

LA REVOLUCIÓ

poema en tres cantos

original de

J. LLUNAS

Folletó de 32 planas, ilustrat per lo distingit dibuixant Manel Molins, elegantímpres en paper satinat y ab una magnifica cubierta de color.

Preu DOS rals

Se ven a Barcelona en los kioscos de la Rambla y à fora en casa dels corresponentis de LA TRAMONTANA.—Enviant directament l'import a nostra Administració, també s'remeten exemplars suellos pel correu.